

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/197/2019
Identifikačné číslo spisu: 1107201309
Dátum vydania rozhodnutia: 25.08.2020
Meno a priezvisko: Mgr. Dušan Čimo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1107201309.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Mgr. Ing. H. Y., trvale bytom v S., proti žalovanej Slovenskej republike, konajúcej prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Račianska 71, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy v peniazoch, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 22C/8/2007, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 22. februára 2019 sp.zn. 5Co/23/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 5. mája 2014 č.k. 22C/8/2007-313 žalobu zamietol a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Takéto rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 3 ods. 1 a 2 a § 9 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej tiež len „zodpovednostný zákon“). Pôvodnou žalobou došlo súdu prvej inštancie 15. januára 2007, sa žalobca na žalovanej domáhal zaplata nia náhrady škody 154.922.507 Sk (5.142.485,13 €) s úrokom z omeškania 6 % ročne do zaplata nia, a to zo sumy 151.820.277 Sk (5.039.509,96 €) od 1. júla 2005 do zaplata nia a zo sumy 3.102.230 Sk (102,975,17 €) od 1. januára 2006 do zaplata nia; náhrady nemajetkovej ujmy 5.000.000 Sk (165.969,59 €) a náhrady trov konania [3.000 Sk + 319 214 Sk (99,58 € + 10 595,96 €)] v dôsledku nesprávneho úradného postupu súdneho exekútora JUDr. Ladislava Jakubca. Uznesením z 13. júla 2010 č.k. 22C/8/2007-161 v zmysle návrhu žalobcu doručeného súdu 13. mája 2009 bolo zastavené konanie v časti o zaplata nenie 5.039.509,96 € so 6% úrokom z omeškania ročne z takejto sumy a uznesením z 9. novembra 2012 č.k. 22C/8/2007-272 bola na návrh žalobcu doručený súdu 28. mája 2012 pripustená zmena žaloby rozširujúca ostatnú požiadavku zhora o zaplata nenie sumy 16,59 € s 9,5 % úrokom z omeškania ročne od 5. augusta 2010 do zaplata nia titulom márne zaplata nenie súdneho poplatku v konaní EX 32/2004 a o zaplata nenie sumy 194.389,39 € s 9,5% úrokom z omeškania ročne od

17. septembra 2010 do zaplattenia, predstavujúcu ušlý zisk znehodnotením pohľadávky v konaní sp.zn. 8K 1/04, vedenom Krajským súdom v Bratislave.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 29. septembra 2015 sp.zn. 5Co/522/2014, 5Co/523/2014 vyššie spomínaný rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) rozhodujúc o dovolaní žalobcu uznesením z 22. júna 2017 sp.zn. 3 Cdo 39/2016 zrušil rozsudok odvolacieho súdu uvedený pod 2. zhora vo výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie uvedený pod 1. zhora aj vo výroku o náhrade trov odvolacieho konania, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie; vo výroku potvrdzujúc om uznesenie súdu prvej inštancie z 26. júna 2014 č.k. 22C/8/2007-325 dovolanie odmietol a v rozsahu zrušenia vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvej inštancie.

4. Súd prvej inštancie nato i rozsudkom z 9. apríla 2018 č.k. 22C/8/2007-393 žalobu zamietol. V odôvodnení uviedol, že v danom prípade neboli splnené predpoklady pre vznik nároku na náhradu škody podľa zodpovednostného zákona, a to existencia nesprávneho úradného postupu, vznik škody, ako ani príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody; preto dospel k záveru, že žaloba je nedôvodná.

5. I tento rozsudok odvolací súd na odvolanie žalobcu rozsudkom z 22. februára 2019 sp.zn. 5Co/23/2019 potvrdil ako vecne správny [§ 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z.z. v znení zákonov č. 87/2017 Z.z. a č. 350/2018 Z.z., ďalej tiež len „C.s.p.“)]. V odôvodnení svojho rozsudku zhrnul výsledky dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie a v celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku.

6. Aj proti takémuto rozsudku podal žalobca dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. e/ a f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ a c/ C.s.p.

7. Argumentáciu o prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. e/ C.s.p. založil žalobca na tvrdení, že postupom a rozhodnutím predsedu Krajského súdu v Bratislave z 28. januára 2019 č. SprR/3/2019 (č.l. 413), ktorým prikázal, aby vec vedená na odvolacom súde pod. sp.zn. 16Co/9/2019, pridelená do oddelenia „16Co“ 14. januára 2019 (č.l. 411) bola pridelená oddeleniu „5Co“, bolo zásadným spôsobom porušené právo dovolateľa na zákonný súd, pričom mu bolo zatajené, že predseda senátu 16Co vzniesol 19. januára 2019 námietku vo veci pridelenia veci náhodným výberom počítačom do senátu „16Co“. Dovolateľ sa k uvedenému nemohol vyjadriť a namietať, čím mu bola odňatá možnosť vzniesť námietku zaujatosti v lehote do 7 dní v zmysle C.s.p.

8. Prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f/ C.s.p. vyvodzoval žalobca z toho, že pre rozhodnutie súdu prvej inštancie neboli splnené zákonné podmienky, keďže dovolateľovi nebolo riadne doručené zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu sp.zn. 3Cdo/39/2016 z 22. júna 2017, keďže v čase jeho doručovania sa aj s rodinou nachádzal v zahraničí, čo osvedčil odvolaciemu súdu prílohou vo forme fotokópie jeho pasu (č.l. 404 a 405). Toto uznesenie bolo dovolateľovi doručené až na pojednávaní 9. apríla 2018, teda mu nebola poskytnutá primeraná lehota na oboznámenie sa s ním.

9. Žalobca v dovolaní ďalej namieta, že mu nebolo umožnené vyjadriť sa k dôkazom zabezpečovaným súdom prvej inštancie listom z 19. júla 2010, adresovaným Prezidiu PZ SR, keď dovolateľovi nebola doručená správa z Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia PZ, úradu boja proti korupcii č. PPZ-102/BPK-S-2007 z 23. júla 2010 (č.l. 166), doručená súdu prvej inštancie 2. augusta 2010. V uvedenom vidí dovolateľ porušenie práva byť súdom oboznámený s dôkazom, práva vyjadriť sa k tomuto dôkazu a práva navrhnúť vlastné dôkazy na podporu dosiahnutia jeho úspechu v spore, resp. vyvrátenia tvrdenia, že zmluva o predaji obchodného podielu spoločnosti VAKOV spol. s r.o. zo 7. decembra 2004 bola vyhotovená až 22. júna 2006. Do uvedeného mal svetlo vniest' výsluch dovolateľom navrhovaných svedkov znalca Ing. P. H., MBA a advokátky JUDr. G. O., zodpovedajúci

procesný návrh ale oba nižšie sudy odignorovali, a teda nimi vydané rozsudky nie sú vecne správne, nie sú dostatočne odôvodnené, vychádzajú z nesprávneho zistenia skutkového stavu veci a spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci v zmysle ust. § 420 písm. f/ C.s.p. a § 421 ods. 1 písm. b/ a c/ C.s.p.

10. Dovolateľ tiež tvrdí, že ani po zrušujúcom uznesení dovolacieho súdu sp.zn. 3 Cdo 39/2016 sa nemohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, konkrétne oboznámiť sa s návrhom žalovanej zo 6. februára 2012 (č.l. 311) na uloženie mu povinnosti na zloženie preddavku podľa ust. § 141 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „O.s.p.“) a so žalobným návrhom vo veci sp.zn. 36C/70/2008, predloženým súdu na pojednávaní 5. mája 2014 žalovanou, čo malo za následok porušenie práva rovnosti a kontradiktórnosti súdneho konania.

11. Napokon žalobca v dovolaní namieta pochybenie odvolacieho súdu v súvislosti s nariadeným verejným vyhlásením rozsudku 22. februára 2019, nakoľko ten v primeranej lehote minimálne 5 dní neupovedomil dovolateľa o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku elektronicke na mail: sarky@stonline.sk (č.l. 414), pričom z obsahu spisu mal podľa dovolateľa súd spoľahlivo preukázané, že tento požiadal o doručovanie písomností na jeho elektronicke adresu.

12. Žalovaná dovolací návrh nepodala.

13. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana, v ktorej neprospech bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), a to za splnenia podmienky podľa § 429 ods. 2 písm. a/ C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C.s.p.), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie, prečo bol namieste takýto postup (§ 451 ods. 3 C.s.p.), uvádza nasledovné:

14. Podľa § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach §§ 420 a 421 ods. 1 C.s.p.

I.

15. Žalobca v dovolaní tvrdí, že v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. e/ C.s.p.

16. Právo na zákonného sudcu je zaručené v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov a jedného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, ďalej tiež len „Ústava“), podľa ktorého nemožno nikoho odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon. Uvedený ústavný príkaz predstavuje pre každého účastníka konania (stranu sporu) rovnakú záruku, že na rozhodovanie o jeho veci sú povolávané sudy a sudcovia podľa vopred vybraných zásad (procesných pravidiel).

17. Princíp nebyť odňatý zákonnému sudcovi bol v civilnom sporovom konaní premietnutý aj do ustanovenia § 420 písm. e/ C.s.p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd. Súdna prax je pritom jednotná v tom, že súd treba považovať za nesprávne obsadený aj vtedy, ak nekoná zákonný sudca.

18. Koho treba považovať za zákonného sudcu a akým spôsobom možno vykonať jeho zmenu, upravujú ustanovenia § 3 ods. 3 a 4 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej tiež len „zákon o súdoch“), podľa ktorého zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci; ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte a zmenu v

osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce.

19. Ústavný súd opakovane judikuje, že za zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy je zásadne potrebné považovať toho, kto bol určený na prejednanie a rozhodnutie vecí v súlade s rozvrhom práce súdu (napr. I. ÚS 52/97, II. ÚS 47/99, II. ÚS 118/02, III. ÚS 46/04, III. ÚS 46/2012, IV. ÚS 161/08). Pokiaľ sa tu a v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „ÚS“, ide o odkaz na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) a podobne ak je v zátvorke odkaz na „Cdo“, ide tu o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky (poznámka dovolacieho súdu). Ústavný súd pojem zákonného sudcu vykladá tak, že ním je sudca, ktorý bol pridelený na výkon funkcie na súd toho stupňa súdnej moci, ktorý je vecne a miestne príslušný rozhodnúť za predpokladu, že podľa rozvrhu práce ide o sudcu oprávneného konať a rozhodnúť určitý druh súdnej agendy. Je nutné dodať, že tu nejde o rozvrh práce bez ďalšieho, ale rozvrh práce súladný so zákonom a nadzákonnými normami.

20. Okrem procesných pravidiel určovania príslušnosti súdov a ich obsadenia je teda súčasťou základného práva na zákonného sudcu aj zásada pridelovania súdnej agendy sudcom (spĺňajúcim uvedené predpoklady) a určenia zloženia senátov na základe pravidiel obsiahnutých v rozvrhu práce tak, aby bola zachovaná zásada pevného pridelovania súdnej agendy a aby bol vylúčený pre rôzne dôvody a rozličné účely výber súdov a sudcov „ad hoc“. Ak teda sudca bude určený v rozpore s rozvrhom práce alebo síce v súlade s ním, ale na základe takého jeho pravidla (opatrenia), ktoré odporuje zákonu, právo na zákonného sudcu vyplývajúce z čl. 48 ods. 1 Ústavy sa nerešpektuje a v takomto prípade treba súd považovať v zmysle § 420 písm. e/ C.s.p. za nesprávne obsadený.

21. Dovolací súd teda predovšetkým skúmal, či vybraný senát (ne)bol v danej veci určený v súlade s rozvrhom práce, a teda či súd (ne)bol správne obsadený.

22. Podľa § 50 ods. 1 zákona o súdoch na účely tohto zákona sa rozvrhom práce rozumie akt riadenia predsedu súdu, ktorým sa riadi organizácia práce súdu pri zabezpečovaní výkonu súdnictva na príslušný kalendárny rok a podľa odseku 2 písm. a/ rovnakého paragrafu i zákona rozvrh práce obsahuje určenie senátov, samosudcov, súdnych úradníkov a notárov poverených vybavovaním jednotlivých druhov vecí, ktoré došli na súd.

23. Podľa § 51 ods. 1 vety prvej zákona o súdoch ak tento zákon neustanovuje inak, veci určené podľa predmetu konania sa v súlade s rozvrhom práce pridávajú jednotlivým senátom alebo samosudcom náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom tak, aby bola vylúčená možnosť ovplyvňovania pridelenia vecí. Podľa odseku 8 rovnakého paragrafu i zákona ak bude vec súdu vrátená na ďalšie konanie a rozhodnutie vo veci, bude pridelená sudcovi, ktorému bola ako zákonnému sudcovi pôvodne pridelená; ak takéhoto sudcu na súde niet, pridelí sa vec náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom podľa rozvrhu práce.

24. Podľa bodu IV. odseku 5 Všeobecných zásad platných pre občianskoprávne, správne a obchodnoprávne kolégium na rok 2019 (znenia v čase, v ktorom prejednávaná vec došla na odvolací súd), ktoré sú súčasťou Rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2019 (ďalej len „Zásady“), veci rozhodnuté dovolacím súdom (zrušené, dovolacie konanie zastavené, odmietnuté, alebo vec vrátená inakom) na základe mimoriadneho opravného prostriedku sa zapisujú do súdneho registra tomu odvolaciemu senátu, ktorý vec rozhodoval pred jej zrušením pod novou spisovou značkou.

25. Z obsahu spisu vyplýva, že odvolanie žalobcu proti v poradí druhému rozsudku súdu prvej inštancie bolo náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelené do oddelenia „16Co“. Listom zo 16. januára 2019 ale predseda senátu „16Co“ vzniesol námietku nesprávneho zápisu veci do oddelenia, nakoľko táto mala byť v súlade s časťou 1, bodom IV odsekom 5 v spojení s odsekom 10 Zásad zapísaná do senátu „5Co“, čo vyplýva aj z opatrenia predsedu odvolacieho súdu sp.zn. 1SprR/3/2019 z 28. januára 2019. Podľa dovolacieho súdu spôsob, akým bola v danom prípade posudzovaná vec pridelená senátu „5Co“, nevybočuje z rámca rozvrhu práce Krajského súdu v

Bratislave platného v čase, kedy vec došla na tento súd, resp. z rámca zákona o súdoch, najmä tých jeho ustanovení, ktoré sa týkajú spôsobu prideľovania vecí. K námietke dovolateľa, že k uvedenému opatreniu predsedu odvolacieho súdu sp.zn. 1SprR/3/2019 sa nemohol vyjadriť, nakoľko s ním nebol oboznámený a týmto mu mala byť odňatá možnosť vzniesť námietku zaujatosti v zmysle ustanovení C.s.p., dovolací súd uvádza, že v zmysle ust. § 52 ods. 1 a 2 a § 53 ods. 1 C.s.p. strana má právo uplatniť námietku zaujatosti najneskôr do siedmich dní, odkedy sa dozvedela o dôvode, pre ktorý je sudca vylúčený z dôvodov uvedených v ust. § 49 C.s.p. a na neskôr uplatnenú námietku zaujatosti súd neprihliada. Odhliadnuc od skutočnosti, že senát odvolacieho súdu „5Co“ rozhodoval v tejto veci v tom istom zložení v poradí už druhýkrát (takže osoby zákonných sudcov v tomto prípade boli dovolateľovi známymi pomerne dávno pred príchodom veci na dovolací súd) potom z ničoho (v poradí druhé dovolanie nevynímajúc) nevyplýva, žeby žalobca kedykoľvek uvádzal (nieto ešte doložil) akékoľvek skutočnosti spôsobilé vzbudiť pochybnosti o nezaujatosti ktoréhokoľvek z členov senátu „5Co“ odvolacieho súdu.

26. Dovolací súd preto v prípade tejto dovolacej námietky (a uplatneného dôvodu prípustnosti dovolania) dospel k záveru, že žalobca existenciu procesnej vady uvedenej v § 420 písm. e/ C.s.p. namietal neopodstatnene.

II.

27. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania aj z § 420 písm. f/ C.s.p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

28. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1 Cdo 42/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 41/2017, 4 Cdo 131/2017, 7 Cdo 113/ 2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

29. Žalobca tvrdí, že súdy nesprávnym procesným postupom zasiahli do jeho práva na spravodlivý súdny proces. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

30. Nesprávnym procesným postupom v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 162/2017, 3 Cdo 22/2018, 4 Cdo 87/2017, 5 Cdo 112/2018, 7 Cdo 202/2017, 8 Cdo 85/2018). Pojem „procesný postup“ principiálne nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním na meritornú rozhodovaciu činnosť súdu; je ním len samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou (návrhom) uplatneného nároku (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 220/2017, 3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 5 Cdo 45/ 2018, 7 Cdo 35/2018, 8 Cdo 56/2017, 1 VCdo 2/2017). Otázku ústavnej súladnosti právneho záveru dovolacieho súdu založeného na takomto chápaní pojmu „procesný postup súdu“ posudzoval ústavný súd (I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018), nezistil však žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní, nemajúci oporu v zákone.

31. V danom prípade žalobca vytýka obom nižším súdom nedostatky, ku ktorým podľa neho došlo v procese obstarávania skutkových podkladov nevyhnutných pre rozhodnutie. K tejto argumentácii žalobcu treba uviesť, že dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa týka žaloba, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom sporovom konaní viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky nimi navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vecou súdu, nie procesných strán. Pokiaľ súd v priebehu civilného konania nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za vadu zmätočnosti (tu porovnaj R 125/1999).

32. V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu sa ustálil názor, podľa ktorého nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. (1 Cdo 41/ 2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou posudzoval ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neutržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

33. Pokiaľ žalobca poukazoval na to, že súdy nevykonali dokazovanie ním navrhovaným výsluchom znalca Ing. P. H., MBA a advokátky JUDr. G. O. (ako svedkov), je potrebné uviesť, že je iba vecou súdu, aby posúdil, či je pre rozhodnutie potrebné vykonanie toho alebo onoho dôkazu. Odvolací súd v bode 10. odôvodnenia svojho rozsudku uviedol, že doposiaľ vykonané dokazovanie predstavuje dostatočný podklad pre rozhodnutie súdu a z ekonomického hľadiska ďalšie dokazovanie nie je potrebné vykonať.

34. Vo vzťahu k tvrdeniu žalobcu z dovolania, kde namieta, že mu nebolo umožnené vyjadriť sa k dôkazom zabezpečeným súdom prvej inštancie, a to k správe Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia PZ, úradu boja proti korupcii č. PPZ-102/BPK-S-2007 z 23. júla 2010 (č.l. 166), resp. aj návrhu žalovanej zo 6. februára 2012 (č.l. 311) na uloženie povinnosti žalobcovi na zloženie preddavku podľa ust. § 141 ods. 1 O.s.p. a k žalobnému návrhu vo veci sp.zn. 36C 70/2008, keďže tieto mu boli zatajené a nemal vedomosť o ich obsahu, dovolací súd dodáva, že v zmysle ust. § 97 ods. 1 C.s.p. strany a ich zástupcovia majú právo nahliadať do súdneho spisu a robiť si z neho výpisy, odpisy a kópie alebo požiadať súd o vyhotovenie kópií za úhradu vecných nákladov, čo - ako vyplýva zo spisu - žalobca opakovane urobil (tu porovnaj č.l. 336 a 347). Naostatok dovolací súd dodáva, že súd prvej inštancie (v tom čase stupňa) uznesením z 9. novembra 2012 (č.l. 270) návrh žalovanej na zloženie žalobcom preddavku na trovy dôkazov zamietol.

35. Procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. vyvodzuje žalobca zreteľne tiež z právnych záverov súdov oboch inštancií, na ktorých založili svoje rozhodnutia. Už za účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy sa ale judikatúra najvyššieho súdu ustálila na názore, podľa ktorého sa realizácia procesných oprávnení neznamená účasti príslušným posúdením veci (viď R 54/2012). Aj súčasná rozhodovacia prax dovolacieho súdu pritom zotrváva na tom, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. ani prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia (R 24/2017, 1 Cdo 71/ 2018, 2 Cdo 49/2018, 3 Cdo 37/2018, 4 Cdo 1/2018, 5 Cdo 191/2018, 7 Cdo 79/2018, 8 Cdo 76/2018). Ani tieto právne závery nepovažuje ústavný súd za ústavnoprávne neakceptovateľné (I. ÚS 61/ 2019).

36. Pri posudzovaní dovolania z hľadiska jeho obsahu (§ 124 ods. 1 C.s.p.) je zřejmé, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. vyvodzoval žalobca tiež z toho, ako nižšie súdy odôvodnili ich rozsudky. Pokiaľ tým mal na mysli nepreskúmateľnosť dovolaním napádaného rozsudku, najvyšší súd uvádza, že ešte za účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy dospel v stanovisku R 2/2016 k záveru, podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. a len

výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. I keď C.s.p. v súvislosti s úpravou dovolania a dovolacieho konania nepozná pojem „iná vada“ tak, ako ho uvádzali ustanovenia O.s.p., je nepochybné, že k procesným vadám odlišným od väd zmätočnosti (k vadám označovaným predchádzajúcou právnou úpravou ako „iná vada“) môže v praxi všeobecných súdov dochádzať (a dochádza) aj v súčasnosti. Uvedené stanovisko je preto v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považované za naďalej aktuálne (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 92/2018, 4 Cdo 59/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 141/2017, 8 Cdo 49/2017); pričom aj ústavný súd ho považuje za súladné s právnou úpravou obsiahnutou v C.s.p. (I. ÚS 61/2019).

37. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, o ktoré ide napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní ale nemusí odpovedať na každú jednotlivú námietku alebo argument v opravnom prostriedku. Postačujúce totiž je, aby odôvodnenie rozhodnutia opravného súdu reagovalo na tie námietky, ktoré majú určujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

38. Odvolací súd v posudzovanom prípade potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 C.s.p. Z odôvodnení rozhodnutí týchto súdov, chápaných v ich organickej jednote ako celok (I. ÚS 259/2018), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu. Odvolací súd odôvodnil potvrdzujúci výrok svojho rozsudku spôsobom zodpovedajúcim zákonu a podľa názoru dovolacieho súdu neznemožnil žalobcovi realizáciu jeho procesných oprávnení a neporušil jeho právo na spravodlivý proces. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. pritom v súlade s ustálenou judikatúrou dovolacieho súdu nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že tak neurobil objektívne uspokojivým spôsobom (o aký prípad tu ale nešlo).

39. V nadväznosti na práve uvedené dovolací súd pripomína konštatovanie ústavného súdu uvedené ním v jeho veci sp.zn. I. ÚS 61/2019, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f/ C.s.p. Nejde totiž o nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci „strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces“.

40. Žalobca svoje dovolanie v časti opierajúcej sa o § 420 písm. f/ C.s.p. zakladal aj na tvrdení, že odvolací súd svojím rozhodnutím neprípustne zlegalizoval rozhodnutie súdu prvej inštancie z 9. apríla 2018 bez splnenia zákonných podmienok, čím porušil právo rovnosti v neprospech dovolateľa a to tým, že súd prvej inštancie dovolateľovi riadne nedoručil uznesenie dovolacieho súdu z 22. júna 2017 sp.zn. 3Cdo/39/2016, keďže v čase doručovania tohto uznesenia sa žalobca nachádzal v zahraničí. Odvolací súd pritom v bode 35. odôvodnenia svojho rozsudku uviedol, že z obsahu súdneho spisu má za preukázané, že súd prvej inštancie žalobcovi predmetné uznesenie doručoval. Žalobca si súdnu zásielku obsahujúcu uvedené uznesenie neprevzal a táto sa vrátila súdu prvej inštancie ako neprevzatá späť 13. septembra 2017, ktorým dňom sa v súlade s § 111 ods. 3 C.s.p. považuje za doručenú. Ak by aj žalobca čerpal v dňoch 3. až 29. augusta 2017 dovolenku, stále mal dostatok času na to, aby si zásielku uloženú na pošte prevzal, nakoľko táto bola na pošte uložená až do 11. septembra 2017, teda ďalších 13 dní po žalobcom tvrdenom návrate z dovolenky.

41. Podľa § 105 C.s.p. súd doručuje písomnosť na pojednávaní alebo pri inom úkone súdu. Zo zápisnice z pojednávania súdu prvej inštancie z 9. apríla 2018 (č.l. 389) jednoznačne vyplýva, že na tomto pojednávaní boli strany sporu oboznámené s uznesením dovolacieho súdu sp.zn. 3Cdo 39/2016 a žalobcovi tam bolo toto (ako to napokon vyplýva aj z dovolania) fyzicky odovzdané.

42. Podľa § 111 ods. 3 C.s.p. ak nemožno doručiť písomnosť na adresu podľa § 106 (u fyzickej osoby teda na adresu evidovanú v registri obyvateľov Slovenskej republiky), písomnosť sa považuje dňom vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručení, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie.

43. V tejto súvislosti je dôležitým fakt, že C.s.p. (na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy) už nehovorí o povinnosti uložiť zásielku na pošte alebo orgáne obce a o povinnosti o tejto skutočnosti upovedomiť adresáta. Upravuje sa len samotný moment doručenia pri doručovaní prostredníctvom fikcie - týmto dňom je deň vrátenia nedoručenej zásielky súdu, pričom ustanovenia C.s.p. nereflektujú na skutočnosť, či sa adresát v mieste doručenia zdržiaval, alebo nie. Každý adresát je teda zodpovedný za ochranu vlastných záujmov a je preto povinný si zabezpečiť prijímanie písomností na evidovanej adrese bez ohľadu na to, kde sa skutočne zdržiava. Zo spisu jednoznačne vyplýva, že uznesenie dovolacieho súdu sp.zn. 3Cdo 39/2016 bolo žalobcovi doručené 13. septembra 2017 fikciou doručenia a toto uznesenie súd odovzdal žalobcovi (v tomto prípade inak už bez právnych účinkov doručenia) aj na pojednávaní 9. apríla 2018 (kde mu umožnil sa s ním dostatočne oboznámiť napriek skutočnosti, že sa týkalo len procesného postupu nižších súdov a nie posúdenia skutkovej ani právnej stránky merita veci). S prihliadnutím na práve uvedené preto dovolanie ani v tejto časti nešlo považovať za opodstatnené (a to zvlášť za situácie, v ktorej aj prípadné oneskorené získanie pre rozhodnutie významných poznatkov, čerpaných výlučne zo zrušujúceho uznesenia dovolacieho súdu, by šlo namietat ešte aj odvolaním proti v poradí druhému rozsudku súdu prvej inštancie, to sa ale nestalo).

44. V súvislosti s dovolaťom namietaným nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu, ktorý mal spočívať v tom, že žalobcu v primeranej lehote neupovedomil elektronicky o mieste a čase konania verejného vyhlásenia rozsudku, ktoré sa konalo 22. februára 2019, hoci mu bola jeho elektronická adresa z obsahu spisu známa, dovolačí súd uvádza, že podľa ustanovenia § 219 ods. 3 C.s.p. „vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením (č.l. 414). Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.“ Z obsahu spisu nevyplýva, že by žalobca požiadal súd, aby mu oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami. Tvrdenie žalobcu, že jeho elektronická adresa bola súdu známa, ako aj to, že súd prvej inštancie predmetnú elektronickú adresu využíval na elektronickú komunikáciu a doručovanie písomností ešte neznamená, že odvolaciemu súdu vznikla zo zákona takáto povinnosť, vzhľadom na už spomenutú absenciu výslovnej požiadavky zo strany žalobcu.

III.

45. Podľa názoru žalobcu je jeho dovolanie prípustné aj podľa ustanovení § 421 ods. 1 písm. b/ a c/ C.s.p., v zmysle ktorých dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

46. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 C.s.p. môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

47. K spôsobu, ktorým žalobca v danom prípade odôvodňuje prípustnosť dovolania, najvyšší súd uvádza, že rozhodnutiu všeobecného súdu v civilnom sporovom konaní spravidla predchádza riešenie celého radu procesnoprávných a hmotnoprávných otázok s rôznym významom pre rozhodnutie. Na podklade ich postupného riešenia civilný súd niektorým otázkam priznáva relevanciu, iné posudzuje z pohľadu významu pre svoje rozhodnutie ako bezvýznamné. Právna otázka relevantná podľa § 421 ods. 1 C.s.p. musí byť preto v dovolaní vymedzená jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom, ktorý

dovolaciemu súdu umožňuje prijať záver o tom, konkrétne o ktorú otázku dovolateľovi ide a či vo vzťahu k nej je daná prípustnosť (a v prípade prípustnosti aj dôvodnosť) dovolania. Je potrebné si uvedomiť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, nie „ďalšie odvolanie“ (2 Cdo 165/2017, 3 Cdo 14/2017, 4 Cdo 157/2017, 5 Cdo 155/2016, 8 Cdo 67/2017). Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako ďalší „odvolací súd“, resp. súd, ktorý by mohol a mal posúdiť všetko, čím sa zaoberali súdy oboch inštancií; nemôže preto posudzovať všetky otázky, ktoré pred ním riešili tieto súdy (inak by sa stieral rozdiel medzi prvoinštančným, odvolacím a dovolacím konaním). Treba tiež zdôrazniť, že dovolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 421 ods. 1 C.s.p.) nie je možné interpretovať a uplatňovať rovnako, ako odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ rovnakého zákona (8 Cdo 140/2018, 8 Cdo 157/2018). Dovolací súd už opakovane uviedol, že v súvislosti s posudzovaním prípustnosti dovolania nie je oprávnený a ani povinný zakladať svoje úvahy na domnienkach alebo predpokladoch o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. (m. m. 3 Cdo 28/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017, 8 Cdo 50/2017, 8 Cdo 78/2017).

48. V danom prípade žalobca podrobil kritike konanie a rozhodovanie odvolacieho súdu, obširne vysvetľoval, v čom vidí nesprávnosť záverov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie, avšak ani pri posudzovaní podaného dovolania z hľadiska jeho obsahu nemožno ustáliť, ktorú konkrétnu právnu otázku (resp. otázky) riešenú odvolacím súdom považoval za dosiaľ dovolacím súdom neriešenú (§ 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.), resp. rozhodovanú rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p.).

49. Pokiaľ by dovolací súd absenciu konkrétne vymedzenej právnej otázky (otázok) nezohľadnil a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti podaného dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priechiaci sa cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 C.s.p. (1 Cdo 23/2017, 2 Cdo 117/2017, 3 Cdo 6/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017, 8 Cdo 78/2017). Ak by bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu [a na tom základe ho (dokonca) prípadne zrušil], porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

IV.

50. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov preto najvyšší súd dospel k záveru, že na podklade dovolania žalobcu nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

51. Podľa § 447 C.s.p. dovolací súd odmietne dovolanie (o. i.), ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (písmeno c/), alebo ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 (písmeno f/).

52. Najvyšší súd preto dovolanie žalobcu v časti, v ktorej sa namietala existencia procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. e/ a f/ C.s.p., odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p. a vo zvyšku, teda v časti namietajúcej nesprávne právne posúdenie veci, s dovolaním naložil rovnako, avšak podľa § 447 písm. f/ rovnakého zákona.

53. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

54. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.